

IZHAJA VSAKI DAN.
ob nedeljah in praznikih ob 5., ob ponedeljkih ob 9. zjutraj
Posredne številke se prodajajo po 3 evr., (6 stotink)
v mnogih tobačnicah v Trstu in okolici, Ljubljani, Gorici,
Kranju, St. Petru, Sežani, Nabrežini, Sv. Luciji, Tolminu,
Ajdovščini, Postojni, Dornbergu, Solkanu itd.
GENE OGLASOV se računajo po vrstah (široke 73 mm, visoke
24 mm); za trgovinske in obrtne oglase po 20 stotink;
za oglasnice, zahvale, poslanice, oglase denarnih zavodov
po 50 stot. Za oglase v tekstu lista do 5 vrst 20 K, vsaka na-
daljnja vrsta K 2. Mali oglasi po 3 stot. beseda, najmanj pa
10 stot. — Oglase sprejema „Inseratni oddelek uprave
Edinosti“. — Plačuje se izključno le upravi Edinosti.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

NAROČNINA ZNAS
za vsa leta 24 K, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K —, na
naročbe brez dopolne naročnine, se uprava ne ozira.
Naročnina na redno izdajanje „Edinosti“ stane: celoletno K 5.20, polletno K 2.60
Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nefunkcionalna
pisma se ne sprejemajo in rokopiši se ne vračajo.
Naročnino, oglase in reklamacije je pošiljati na upravo lista.
UREDNIŠTVO: ul. Giorgio Galatti 18 (Narodni dom).
Izdajatelj in odgovorni urednik **STEFAN GODINA**, lastnik
konsorcijskega lista „Edinost“. — Natisnila tiskarna konsorcijska
lista „Edinost“ v Trstu, ulica Giorgio Galatti št. 18.
Poštno-branilniški račun št. 841-652.
Telefon št. 1157

BRZOJAVNE VESTI.

IZ AVSTRIJSKE DELEGACIJE.

Odsek za unanje stvari in okupacijski kredit.

Dunaj 30. Odsek za unanje stvari in okupacijski kredit avstrijske delegacije je imel danes popoldne sejo, na kateri je razpravljalo o proračunu za unanje stvari.

Poročevalci markiz Bacquehem je izjavil, da delegacija gotovo odobri gospodarski program delegacije ter je naglašal potrebo pomnožitve viših mest v ministerstvu za unanje stvari. Govorila sta še del. prof. Merveldt in Baernreither, nakar je bila seja ob 3. in pol uri popoldne prekinjena.

Proračunski odsek poslanske zbornice.

DUNAJ 30. Proračunski odsek poslanske zbornice je nadaljeval debato o poglavju „ministrski svet“.

Govorili so posl. Wolf, Sylvester, Diamand, Kramar, Nemec, minister Prašek, posl. Vuković in Axmann.

Ogrska magnatska zbornica.

BUDIMPEŠTA 30. Magnatska zbornica je imela danes sejo, na kateri je brez debate vsprejela obe rekrutni predlogi.

Maroko.

CASABLANKA 28. Mulej Hafid je radi poraza dne 4. t. m. odpravljal Mulej Rašida ter ga nadomestil s Tesektanijem, šeritom, iz Marakeša. Mulej Hafid prodira proti Setatu.

„Artifizio“.

(Dopis.)

Dovolite mi, da tudi jaz spregovorim par besed o bolj smešnih nego resnih izbruhih v tržaškem glasilu irredente, provzročeni po tisti drobni knjižici o naši politični, socialni in gospodarski organizaciji na našem tržaškem ozemlju. Morda imam nekoliko pravice do besede seštevno zato, ker že dolgo dobo treh desetletij opazujem razvoj Slovencev v mestu tržaškem in njegovi okolici. Videl sem prve začetke, opazoval sem delovanje sedaj večinsoma že pokojnih mož, ki so polagali prve temelje sedanji naši organizaciji, preživel sem mnoge vikare, ki so bučale nad glavami tržaških Slovencev in nešteto krat mi je ali krvavelo srce ali pa vriskalo od radosti, kakor so že bili vapehi naših trudov, naših naporov in naših borb.

Dovolite torej tudi meni, da spregovorim par besed o tem „artificijalnem predmetu“, če se že hočemo posluževati „Independentove“ frazeologije.

Bilo je pred dobrimi tridesetimi leti in bil sem še mlad dečko. Tedaj ni bilo skoro še niti sledi o naših družtvih in tedaj bi se ne bili tržaški Slovenci ne upali niti sanjati o organizaciji v tolikih dimenzijah kakor jo imajo danes. Blizu vsa danes obstoječa društva in združenja so bila ustanovljena v poznější dobi.

Žalostni težki časi so bili tedaj, da je

zavednem Slovenceu, došlemu v Trst, stiskalo srce. Meni n. pr. ni nikdo v rojstnem kraju — ne doma, ne v šoli — priporočal, kaj tudi v tujini ljubim svoj jezik in svojo narodnost. Nikdo se ni menil za mreže italijanstva, v katere se je zapletal naš element, prihajajoči v Trst. Slovenski dotok se je izgubljal v laškem morju. Naša kri je množila in oplojevala italijanstvo, iz naših sinov in hčera so vzgajali novodobne janičarje, ki so na ljube besneli proti svoji lastni krvi, proti lastnemu rodu — prav tako kakor se je go-dilo za časa turških invazij, v tistih časih, ko so naši predniki tvorili: antemurale christianitatis. Bil je to — mimogredé bodi to ome-njeno — zelo časten naslov, ali plačilo za čino, ki so nam donesli ta naslov, je bilo in je še danes jako žalostno, perfidno, brez-vestno.

Ali — kakor rečeno — tedaj so bili Slovenci nasproti naši tržaški poziciji neza-vedni, apatični, brezbržni in niso slutili, kaj in koliko se jim izgublja ravno tu od njilho-vega lastnega narodnega telesa.

Tako sem bil prišel v mesto tržaško po-polnoma nepripravljen. A tu je živel na ti-soče in tisoče Slovanov, ki pa se niso nimalo zavedali svojega rojstva in pokolenja. Ves naš element je taval v temi, izvzemši malo peščico voditeljev, ki pa so bili generali blizu — brez armade. Bili so to temni časi samo-poniževanja, ko tržaški Slovan ni cenil samega sebe, ker — se ni poznal. V takem miljeu ni bilo nikako čudo, da možje, ki so težko občutili ta naš položaj in so želeli narod povzdigniti iz takega poniženja, niso nahajali zaupanja skoro nikjer med našinci.

Ali ti možje niso obupavali — verovali so v našo bodočnost. Ob vsej neugodnosti razmer in časov so zopet in zopet snovali načrte, kako bi rešili narodnega pogina to-liko avtohtoni slovenski živelj, kolikor mase, prihajajoče semkaj. In še tedaj, ko so oni snovali načrte, kako bi izveli to svojo veliko narodno in kulturno misijo, so se naši mladi sinovi in hčere potapljali v morje, v katerem se je pred njimi že potopilo na tisoče in pa ti soče naših bratov in sester. Niso se pa ti naši došleci potapljali kar čez noč, že v prvem rodu! Trebalo je, da so rodili po-tonce, ki so postajali janičarji, sinovi avite culture. Oče in mati sta bila prišla s kmet-ov in sta se pričela laškemu jeziku le za silo. Njihovi otroci pa niso znali (izjeme so bile sila redke) ni besedice materinega jezika. Stariši so govorili svoj jezik, dokler jih niso otroci začeli zmerjati s ščavi in jih zasramo-vati radi njih narodnosti. Potem pa se je tudi med starima nehalo s slovenskim je-zikom. Le tedaj, ko sta bila sama med sabo, ali pa so bili otroci še prav mali, sta si morda še upala govoriti slovenski, drugače pa — Bog obvaruj!

Ali iskra, ki je pozneje zažgala sedanji veliki plamen, vendar ni ugasnila. Ogeuj, ki je tlel v srcih malega števila zavednih mož, je polagoma vžgal tudi druga srca in tam koncem sedemdesetih let se je pričelo živah-neje gibanje za slovensko osamosvojenje. Se-stajali smo se v kaki gostilni. Tu pa tam smo poslušali navdušujoče govore. Število njih, ki so se jeli zavedati svoje narodnosti, je trajno

narasčalo in začeli so se celo pojavi velikega navdušenja, oziroma ogorčenja radi krivic, ki jih je moral trpeti naš teptani narod. Ali na žalost: doma, v svojih družinah so premnogi naših ostajali kakoršnji so bili poprej! Izven hiše so kričali „živio“, doma pa so govorili italijanski.

Mnogo truda in pouka je trebalo, predno smo prišli do spoznanja, da se s samimi živio-klici pri čaši rujnega vinca ne rešimo. Tako se je slednjič začelo — z delom, ki je postajalo čim dalje tem intenzivnejše.

Nikdo ne taji: še je mnogo h b in ne-dostatkov med nami, še nas čaka mnogo dela in truda. Ali, komur je dano — kakor meni — da more na podlagi lastnega opa-zovanja primerjati nekaj sedaj, ta poreče: mnogo, neverjetno mnogo se je storilo in zgodilo v teh tri-de-setih letih. In kdor hoče to odrekati, je ali nevednež ali zlohotnež.

Mnogo je še ledine, ki jo moramo še preobrniti in razorati. Ali opravičena je nada, da pojde sedaj hitro od rok, ker je na ti-soče oratarjev, ker je v mestu in okolici že na stotine trdnjav, v katerih se zbira naša armada. Da, v tem je ravno veli-kanska razlika med nekaj in sedaj: danes naši voditelji niso več generali brez armade.

Danes imamo že impozantno organizacijo, ki jo treba le še spopolnjevati čim hitreje. Ali, naši nasprotniki in zatiralci — zavedeni v to od svoje megalomanije — niso opazali narasčaja te organizacije, in če so bili tudi opozorjeni, so se nam le rogali, nas bagate-lizirali in smešili in potajevali našo ekzistenco. Bili so kakor pičnjak, ki tišči glavo v pesek, da ne vidi, kaj se godi okoli njega. Ker nas oni niso hoteli pripoznati, so menili, da nas res ni. Mi pa smo bili in smo rasli.

Zato jim je ona brošurica v najmileje presenečenje in preplašeno se vprašujejo: je-li res ali ni res? Ali zopet nimajo etične sile v sebi, da bi pogledali resnici v obraz. Raje se zopet spuščajo v staro zmoto in kriče: saj to ni res, to je vse umetno, to je „artifizio“!

Sami sebe hočejo varati, kakor so se varali doslej, ko smo mi zidali. Torej vse „umetno“ naj je vse, kar smo mi zgradili, ko so oni spali kakor kralj Matjaž?!!! Verjeti nočejo svojim očem — ti slepci in se uverjajo, da je to „artifizio“ in v resnici ne obstoji.

Mi se ne bomo prepirali jezimi in jih radi puščamo v veri, da je „artifizio“. Mi bomo raje dalje delali, da se bo naš tukajš-nji element dvigal narodno, politično, socialno in ekonomično, in gledali bomo, da se od onih, ki prihajajo sem na novo, ne bo iz-gubljala nobena duša. Če bomo vsi na delu, če bo vsakdo vršil svojo dolžnost, če osta-nemo zložni in svojih ciljev zavedajoča se ar-ma — narodnih delavcev, potem bo tr-žaško Slovanstvo mogočena stavba na trdnih in solidnih podlagah. In prav gotovo ne bo trebalo več trideset let, da dogodki sami pouče naše nasprotnike, da je vse tisto njih toli proslavljanje in opevano izključno ita-lijanstvo Trsta bilo le en sam, velik — „artifizio“!!

denarjem težko napolnjeno mošnjo; oni jo je vzel, ne da bi prešel denar.

Veselica je pričela. Najprvo se je „pilo“ čaj in malo govorilo; le tu in tam si slišal govoriti o kupčijah. Kmalu pa so se posve-tili vrli trgovci različnim pijačam in animira-nost je rasla očividno. O kupčijah ni bilo slišati besede več; bili so veseli, hrupni po-govori, ki so se razlegali po dvorani. Kmalu nato je moj sorodnik zahteval cigare; ti so očividno samo čakali na to, kajti na njegov migljaj je že nastopil tudi zbor mlajših in starejših cigank in začel peti in svirati.

Zabava je postajala čedalje bolj divja; trgovci so pili s cigani, eni so začeli celo plesati, le dolgi tujci ni ne jedel ne pil, ampak nemo sedel v kotu. Stari možje so se bili pošteno nalezli alkohola; razpoloženje je dosegalo polagoma višek, pri čemer so spo-sobni moskovski trgovci najneverjetnejših stvari... Majhen debel možiček, ki je bil znan v družabnih krogih — kakor sem zvedel pozneje — po svoji silni zvitosti, je vzel steklenico, pomeril in jo zagnal v veliko stensko zrcalo. Žvenket padajočih šip mu je očividno napravil veliko veselje. Nekdo drug je potegnil z mize prt z vsem, kar je bilo zgoraj, in se strašansko radoval, da so jedila in pijače, krožniki in steklenice ležale na kupu. Tretji je zli več steklenic franco-skega šampanja v zabojčke s pristinimi ha-vana-cigarami in je kar vriskal otroške raz-posajenosti nad tem imenitnim dovtipom.

Tako je trajala divja orgija do jutra, ko je posvetil dan skoz zagrinjala okna. Moj so-rodnik si je pustil dati slednjič račun in je

Dunajske konference radi pomir-jenja v Istri.

Z Dunaja prihajajo glasovi, da so du-najske konference vendar dovedle do nekega rezultata. „Neues Wiener Abendblatt“ trdi, da je glede volilnega reda za istrski deželni zbor in glede stvari v Puli došlo do spora-zumljenja. Po novem volilnem redu bo v istrskem deželnem zboru 44 poslancev: 25 Italijanov in 19 Hrvatov in Slovencev. Volilni okraji se priredijo tako, da bodo narodne borbe na volitvah izključene.

Glede volilnega reda za občino puljsko je došlo do sporazumljenja, tako, da bo imela mornarica v prvem razredu dva virilna glasa in so nadalje točno določene volilne pravice za osebe, ki pripadajo mornarici. Volilno pravico bodo imele osebe, ki bodo za časa volitev na potovanju. — Dr. Laginja pak je umaknil svoj predlog, da bi se Hrvatje in Slovenci zdeli v poseben obzir v občinskem volilnem redu.

Vprašanje državne policije je rešeno tako, da država prevzame tudi policijo v puljski okolici na svoj trošek. Poslanci so se obvezali, da bodo v deželnem zboru glasovali za te zakonske načrte. Tako dunajski viri.

„Piccolo“ pa zatrja, da so te vesti pre-nagljene ter da se ne more še govoriti o do-seženem sporazumljenju, niti ne o tem, da bi se bili poslanci že vezali glede vedenja v deželnem zboru. „Piccolo“ pravi, da so se na Dunaju le formulirali neki načrti, ali dele-gacije obeh strani so vse to za sedaj le vzeli na znanje in so se obvezali, da te predloge predložijo v pretresanje vodstvu svoje stranke.

Tudi mi menimo tako: pri zeleni mizi na Dunaju so mogli določiti le nekaj preven-tiven dogovor in je v naravi stvari, da zadnjo besedo morajo imeti stranke v do-movini.

V dodatek omenjamo, da je tudi dr. Laginja demenciral v včeršnjem „St. Narodu“ in „Slovenca“ prezgodnje vesti o kakem sporazumljenju. Dr. Laginja ob enem obljublja, da sam priobči svoječasno avten-tično poročilo o rezultatih posvetovanja.

Ekspozé barona Aehrenthala.

Tudi praška „Union“ se v svojem ko-mentarju o ekspozéju barona Aehrenthala bavi obširneje z onimi odstavki, ki so posve-čeni razmerju naše države do Italije in pa balkanski politiki. In z zadoščenjem moremo beležiti, da se kritične opazke v uglednem češkem listu bitstveno pokrivajo z našimi pripombami. „Union“ naglašja, da dogodki iz zadnjih časov naravnost nasprotujejo trditvam barona Aehrenthala. Glede položaja na Bal-kanu pa naglašja praški list, da pojasnila v ekspozéju niso pomirljiva. Z ene strani se baron Aehrenthal ne upa več trditi, nego da je varstvo krščanov pred Turki „blizu“ doseženo, dočim mora z druge strani pripo-znati, da je boj med krščani samimi z ad o-bil velike dimenzije. Baron Aehren-thal bi hotel — pravi praški list dalje — Turcijo prepričati, da je napredek reform v Makedoniji v njenem interesu. V Carigradu pa so drugačnega mnenja, ker sicer ne bi turška vlada delala reformi akciji vseh

poklical Dimitriča, ki mu je vrnil zdaj mošnjo i račun je bil strahovito visok. Dimitrič se je botal z gostilničarjem za vsako po njegovem mnenju preveč zapisano kapejko. To je bila edina naloga molčedege deusa ex machina.

Ko je bilo vse plačano, me je pozval moj sorodnik, naj sedem zopet z njim v voz, na- kar sva se peljala v več verst od Moskve od-daljeni samostan Spaski.

Medtomtam spaski kmeti, ki je imel prodati sod medu; ne da bi vprašal za ceno, je dal moj sorodnik kmetu velik bankovec, dal odpreti sod in ukazal svojemu vozniku namazati z medom kolese. Nato je šlo dalje k samostanu, kjer se je bila pričela ravno jutranja maša. Dolgo je klečal moj sorodnik v iskreni molitvi... Ko se je slednjič vzdignil, mi je rekel: „Tako, zdaj so grehi po noči odpuščeni.“

Od tam sva se peljala do majhne gostil-ne, kjer so pili moj sorodnik in drugi trgovci jutranji čaj. Po stari šegi je naročilo vedno več oseb skupaj porcijo čaja, ker je stala tako pijača vsakega par kapejk manje. Moj sorod-nik je moral čakati precej časa, da sta do-spela dva znanca, s katerima je naročil potem skupno porcijo čaja.

Tako so živeli trgovci popreje, tisoče rub-lev so zapili v eni noči, a naslednjega jutra je bila prva pot v cerkev, potem pa so skup-no pili čaj, da so prihranili par kapejk. Zdaj so se šegi izpremenile, a lahka roka, daro-vati tisočake zabavi ene noči, je moskovskemu velikemu trgovcu ostala.

Ruski priobči P. K. B.

PODLISTEK.

Večer med moskovskimi trgovci.

Stari Peter Iljič je znal pripovedovati zanimive storije, samo če je utegnil in bil dobro volje. Mi mladi ljudje smo bili vedno veseli, če smo se mogli zbrati kake sobote pri njem, piti njegovo dobro vino in poslušati njegove pripovedke.

V tej prijetni družbi smo bili zopet en-krat po daljšem času in pričakovali smo z nestrpnostjo, da prične razgrinjati pred nami Peter Iljič svoje slavne spomine.

„Veliko se pripoveduje o čudnih šegah starih moskovskih trgovcev,“ tako je pričel slednjič Peter Iljič. „A dandanes izginjajo te karijozne navade vedno bolj in bolj, kakor gine število originalov med njimi. Preje pa, ko sem bil še mlad, so tvorili naši trgovci strogo zaprto kasto, kamor udreti je bilo vsakemu nepoklicanemu iz kratka nemogoče.“

Slučajno sem imel nekoč priliko vdeležiti se veselice najbogatejših trgovcev. Pri tem sem doživel veliko zanimivega in sem spoznal malce značaj teh bogatih in mogočnih ljudi. Ko sem prišel privrkat čisto mlad tant v Mosko, sem imel priporočilo na nekega od-daljenega sorodnika, ki je bil veletržec in je imel kolosalno premoženje.

Ko sem prišel s pismom v žepu na nje-govo stanovanje, s težavo kroteč razburjenje

pred prvim srečanjem, in se odprla vrata in visok korenjaški mož približno petinštirides-tih let je stopil vun. Že je hotel iti k vozu, ki je čakal nanj, ko me je zagledal. „Kaj bi rad?“ je vprašal na kratko. Namestu odgo-vora sem mu izročil priporočilno pismo; pre-bral ga je naglo in dejal: „Že dobro. Sedi k meni, pokazem ti mesto.“

Po bliskovo sva se vozila po ulicah; trgovec ni izpregovoril z menoj nobene be-sede; od časa do časa sva se ustavila pred raznimi hišami. — Moj sorodnik je poklical tedaj dotičnega hišnega slugo in mu velel, naj sporoči svojemu gospodu par meni nera-zumljivih besed; zdelo se mi je le, da sem slišal „ob osmih zvečer“ in ime nekega za-bavnega lokala.

Ko smo drveli nekaj ur po mestu — med tem se je bila približala pač že osma večerna ura — smo se ustavili pred razvet-ljenim portalom. Z globokim priklonom so sprejeli mojega sorodnika gostilničar in stre-žaji; bilo je veliko koncertno poslopje. Za vse nepovabljene goste je bila hiša — kakor sem mogel zapaziti — danes zaprta. V ve-liki dvorani so markirji premikali in pogri-njali mize. Tekom ene ure so bili zbrani vsi gostje, vseskok starejši ljudje z dolgimi bra-dami in častitljivimi obrazi, v moskovskem kaftanu in v visokih škornjih. Čudna postava, visoka in suha, z gladkoobritim obrazom in civilno oblečena, ki se očitno ni prav nič podajala v krog trgovcev, je pristopila k mo-jemu sorodniku.

„A, Dimitrič, ti hočeš opraviti svojo dolžnost,“ je dejal ta in mu izročil svojo z-

možnih ovir. Značilno je tudi, da naš minister za zunanje stvari pač veruje v lojalno sodelovanje turške vlade — da si izkušnje nikakor ne opravičujejo te nade —, nič nima pa prave vere v zares lojalne izjave vlad v Belemgradu, Sofiji in Atenah!

Z največjim zadoščenjem pa beležimo, da se mnenje praškega lista o naši misli na Balkanu in o upravi v Bosni in Hercegovini popolnoma vjemata s tem, kar smo rekli mi včeraj. Vodstvo naše zunanje politike ni umelo dosedaj te naloge Avstro-Ogrske tako kakor jo je označil baron Aehrenthal v svojem eksponatu, rekli, da se mora umeti znamenja časa in jih izkoristiti. Ali tudi pri baronu Aehrenthalu se ne bomo zadovoljevali le z lepimi besedami, ampak bomo hoteli videti tudi dejanja.

Se jeden moment je na eksponatu barona Aehrenthala, ki se mnogo opaža in mnogo komentuje. To je namreč dejstvo, da se je naš sedanji minister za zunanje stvari izognil dosedanjim navadi pretiranega slavoopiranja naši zvezi z Nemčijo, marveč je obstanek te zveze le na kratko konstatiral. — Mnogo se ugiblje o vzroku temu vedenju, naravnost neumljivemu pri znanu zaljubljenosti avstrijske diplomacije v berlinske diktatorje. Da bi se bilo navdušenje za Berolin vendar nekoliko ohladilo? Misel je prepredna in mi jo kratko malo odbijamo od sebe. Verjetneje je, da baron Aehrenthal ni hotel zadeti ob krvavo rano, ki jo je Prusija se svojim barkarskim, vse človeške pravice in idejale gazečim postopanjem zadala poljskemu narodu in z njim vsemu Slovanstvu. Avstrijskih merodavnih krogov želja je, da bi se v delegacijah ne govorilo o pruski politiki proti Poljakom in proti avstrijskim državljanom v obče. Zato pa je moral tudi baron Aehrenthal vzeti vode v usta in sicer običajni slavospev naši zvezi z Nemčijo je izostal. Mi pa se nadejamo, da molk Aehrenthalov ne zavede avstrijskih delegatov, da bi tudi oni molčali, marveč pričakujemo, da izpregovore pred forumom Evrope odkrito in odločno besedo o pruskem divjaštvu.

Hrvatska.

Rakodczay — predsednik stola sedmorice.

Madjarski listi poročajo, da bo bivši ban dr. Rakodczay teh dni imenovan predsednikom stola sedmorice. Dotično imenovanje je cesar baje že podpisal.

Ogrska.

Revizija zborničnega poslovnika.

Iz Budimpešte poročajo: Proti poslovniku utegnje obstruirati, ako ne nastopijo do tedaj kake nepričakovane komplikacije, nastopni poslanci: osem disidentov, štirje demokratje, dva pristaša nove stranke in 26 narodnostnih poslancev. Negotovo je, kako stališče zavzame del neodvisne stranke in ako dospejo Hrvati pravočasno v Budimpešto, da se udeležijo sej ogrsko-hrvatske zbornice. Ako se obe dve zadnji frakciji pridružijo tudi opozicijski skupini, potem pride do obstrukcije, kateri ni možno predvidjati konca.

Vojski — preganjalci Romunov.

Na velikih vojaških vajah minolega leta je nekaj madjarskih huzarjev grdo postopalo z romunskimi kmeti okoli Braševa. Nazivali so jih z »romunskimi svinjami« in so nekateri njih dobro naklestili. Te dni se je vršila razprava pred vojnim sodiščem proti tem vojakom surovežem. Narednik Wolf, ki se je najbolj odlikoval na tem madjarskem — kulturnem delu, je bil degradiran in obsojen na leto dni ječe, dočim je 16 huzarjev obsojenih v ječo od 6 tednov do 8 mesecev.

Taki so sadovi dunajske politike nasproti Madjarom! Če se že v vsem ustreza madjarskemu šovinizmu, če se že vedno in vedno izroča ogrske narodnosti madjarski brutalnosti pod nož, potem res ni nikako čudo, ako se je zlo zametlo tudi med madjarsko vojskavo. Ko sme vse sovražiti in preganjati, zakaj naj bi ne smeli tudi madjarski huzarji?

Tako je madjarsko viteztvo, taka je madjarska kultura!

Car pojde v Italijo?

Dopisnik londonskega »Globe« trdi, da je izvedel od avtoritativne strani, da se je car odločil za potovanje v Italijo. To da se ima vršiti za pomlad, brzokone sredi meseca marca. Carica da pojde brzokone že prej v Italijo, ker njeno zdravstveno stanje ni posebnjo zadovoljivo. Car je bil kmalu sledil na carski jahti, ker se je odločil za potovanje po morju.

Drobne politične vesti.

Načrt nove strategične železnice v Italiji. »Gazzeta di Venezia« poroča, da je italijanski kralj te dni vsprejel komendatorja Gamurrini, ki mu je predložil načrt za gradnjo strategične železnice iz Rima do gorenjega Jadranskega morja. Ta železnica bi vodila v smeri onih sotesk, ki jih je sovražnik uporabljal ob različnih navalih v Italijo.

— Naslednik kardinala Richarda. — Naslednik pokojnega nadškofa pariškega kardinala Richarda bo njegov coadjutor cum jure successionis škof Amette. Amette bo prvi nadškof, ki ga ne potrdi republika. Novi nadškof je bil rojen leta 1850

v Linevillu in je bil prej nego je postal koadjutor v Parizu, škof v Bayeuxu.

Vseučilišče v Napolju je ukazal rektor radi neprestanih nemirov do daljine odredbe zapreti.

Fallieres v Petrogradu. — Iz Petrograda poročajo, da obišče francoski predsednik Fallieres rusko prestolnico brzokone meseca junija t. l. Spremljal ga bo minister za unanjo stvari Pichon.

Ruska eskadra v Italiji. — »Pol. Korr.« poroča iz Rima, da pride v drugi polovici meseca februarja ruska eskadra v Napulj. Poveljnik eskadre, admiral Eberhardt pride v Rim, kjer ga vsprejme kralj v avdienci.

Dnevne vesti.

Naš podlistek. Cenjenim čitateljem naznanjamo, da začne izhajati napovedana velika povest grofa Leva Tolstega »Kazaki« v našem listu s prihodnjim tednom.

»Indipendente« in slovensko gledališče. »Indipendente« piše zopet elegije o mizeriji tukajšnjega laškega gledališkega življenja. Z boleščjo, ki mi jo sicer prav dobro umevamo, vsklika, da po odhodu Beninijevem iz gledališča Fenice bodo Tržačani navezani le na nemške operete v Filodrammatico in na slovensko gledališče v Narodnem domu.

Nemške predstave omenja »Indipendente« le mimogrede, a ko pride do tega, da se spominja tudi slovenskega gledališča, tedaj ob obupu nad letošnjim mrtvimom laških gledališč takoj vsiki tudi tradicijskelna mržnja do vsega, kar je slovenskega, in obseden od kronične fikcijomanije piše: »... in bomo navezani, če se hoče, na dramatično družbo, sestavljeno gotovo iz velikih umetnikov, nepozvanih ženičev, ali prežekajočih žalibog jeziki, ki ga tržaški meščani ne umevajo (niti se kaj brigajo, da bi se ga naučili) in delujočih v naravno rezerviranih sejah v sobah Narodnega doma«.

Pustè na stran kretinsko ironiziranje in izbruhe plemenite laške umetniške duše o »prežekovanju« — na te neslanosti smo že zdavnaj navajeni — zanima nas zlasti konec, ki je poklon fikciji tržaškega italijanstva.

»Indipendente« hoče namreč natvezati nerazsodni italijanski publiki, da so predstave slovenskega gledališča nekeke predstave in camera charitatis, češ, italijansko občinstvo tja ne hodi, Slovencev pa saj ni v Trstu. Ergo — »artefizio«.

Ubogi »Indipendente«, ne samo gledališčna mizerija vas tare, ampak tudi duševna; bočete biti slepi in ste zares toliko slepi, da ne vidite, koliko ste smešni.

Vedite pa, da mi barbari imamo toliko umetniške duše, da z žalostjo vidimo dekenco laške Talije in da mi, ki čuvamo vzeto slovensko umetnost kakor zenico svojega očesa in se radujemo nad njenim rapidnim razvojem, grenko čutimo letošnjo mizerijo laškega gledališča, to ravno zato, ker ljubimo umetnost.

Vi pa, ki jo sovražite, čim ima slovensko lice, je ne ljubite in ste zato — barbari.

Slovanskim novinarjem. Iz trgovskih krogov nam pišejo: »Edinost« je v dveh noticah energično reagirala na žaljenje, ki se je dogodilo pri tukajšnji trdki Rastelli. Neki uradnik da je rekel nekemu našemu trgovcu, ko mu je ta predložil slovensko pismo: »Tu v Trstu ni ščavov, tu so sami Italijani i. t. d.« Trdka Rastelli trguje s sladkorjem, polenovko in sličnim. Gotovo je, da ima ta ultra laška trdka med svojimi odjemalci, množino naših trgovcev. Ker je nastop dotičnega uradnika skrajno žaljiv za vse Slovence in trdka ni (kolikor je meni znano) vkrenila ničesar v naše zaščeno, bi bilo pričakovati, da take nesramne izbruhe objavi sieherni slovanski list — kar se v tem slučaju — ni zgodilo! »Edinost«, »Trščanski Lloyd« in »Balkan« so edini listi, kolikor je meni znano, ki so reagirali na ta sramotena naša narodnost! V imenu naše svete stvari je želeli, da dotično trdka, kakor tudi vse slične, priporoče primerno vsi naši slovanski listi. Klin s klinom! Trgovec.

Bujne slov. narodne noše bodo nastopale jutri večer na velikem planinskem plesu v Trstu. Velika udeležba se naznanja z Gorenjske, zlasti iz našega krasnega Bleda, od koder pridejo vsi gostje v gorenjski narodni noši. A tudi iz drugih krajev širne domovine prijavljajo svoj poset. Lahko trdimo, da se na nobeni prireditvi ni bilo tako postrse slike, ki bi predstavljala naš rod v njega narodnih nošah. Brhki Gorenjci in Gorenjke, sinovi Korotana, čile slov. trž. okoličanke in Istranke itd. bodo tvorile slikovit venec, ki bo dičil jutrajšnji večer. Da ne bo pa manjkalo naših čvrstih turistov in še raznih, družih kostumov, to je umevno. Vse te pa bo pozdravljalo naše slav. občinstvo a svojo mnogoštevilno udeležbo, ker ve ceniti namen, ki si ga je postavilo naše »Slov. plan društvo«.

Vsi drugi udeležniki pridejo lahko v promenanah obleki, ker na planinah ne zahtevamo nikakih toalet, temuč le srce, ki ljubi divoto prirode.

Mladini! Ker se vrši nocoj ob 7 in pol uri zvečer v restavracijski dvorani hotela »Balkana« jako važen pogovor zastopnikov naših narodnih društev, vabimo vas mladino, da se gotovo vdeležite tega sestanka.

Odbor slov. mladine za Ciril-Metodov ples.

Vse vabimo na prvi veliki planinski ples v Trstu.

Pozdravljeni planinci, brhki sinovi gora, veselo in dobro došlo vse naše slavno občinstvo!

Planinski ples, ki se vrši letos prvič na tržaškem ozemlju odpade za nekaj let; zato naj nikdo ne zamudi prilike in večera dne 1. februarja ter prihi na **veliki planinski ples**, kjer bo odmevalo veselje preko sinjih višav. Na planinskem plesu bo vladala ona radost, ki smo jo življali v srečnih dneh vrh planin.

Le pridite, pridite vsi, saj bo veselo, da se obudi marsikomu goreča želja po onih krasnih dneh, ki vabijo in kličejo:

»Nazaj v planinski raj!«

Planinci in planinke! Udeležite se mnogoštevilno velikega planinskega plesa v turistiški opravi in društvenim znakom. Čevlje nepodkovane. Plau. pozdrav!

Odbor S. P. D.

On ima irhaste hlače!... Z Bleda smo prejeli: Kdo ne pozna te visoke pesmi o irhastih hlačah? Pa jih bo dne 1. febr. t. l. mnogo na planinskem plesu v Trstu, ki ne poznajo še irhastih hlač. To bodo gledali in zijali, ko pride v soboto zvečer ob sedmih

z openskim tramvajem cela truma, nedogledna vrsta parov, irhastih hlač z Bleda in od drugod z divne Gorenjske. Ne bo pa imela ona »irhaste hlače«, ampak imel jih bo — on; kajti Gorenjci ne dopuščajo, da bi ona nosila hlače! Ona bo imela vse kaj lepšega. To vam hitijo naše Gorenjke s daj čistiti, likati, lišpati i. t. Vsaka hoče biti najlepša. Večina se jih celo šele v Trstu obleče v narodno nošo, ker se boje, da bi med vožnjo omazale ali zmečkale »ošpekeli«, »avbo«, »pečo« in druge take lepe stvari, ki jih Tržačani še niste videli. Mi možaki pa se kar nič ne bojimo za svoje škornje, za svoje irhovino i. dr. To pa še ni vse! Nebeške orglice! Brez teh si ne morete predstavljati Gorenjca. Živio gorenjska »obceta«!

V nedeljo pa vsi v Ricmanje!

Srebrne goldinarje umaknejo iz prometa. Avstro ogrska banka je zaupno ukazala vsem svojim blagajnam na Dunaju in drugih mestih, naj obdruže dobajajoče srebrne goldinarje in naj izplačujejo le s kronami in petkronskimi tolariji, ker se namerava na ta način umakniti srebrne goldinarje iz prometa. Za slučaj, da se pokaže potreba za kovanje kakšnega srednjega srebrnega novca, tedaj se bo kovalo komada po tri krone.

O napadu na voznika pri Devinu oziroma o morilcu kočijažev.

Ranjenec ni več v bolnišnici v Trziču.

Kakor smo včeraj našim čitateljem obljubili, smo tekom včerajšnjega dne poslali našega poročevalca v Devin v Trzič, da bi tam poizvedel kaj več o napadu na voznika. Že tu v Trstu je naš poročevalec izvedel, da je napadeni 23-letni mlinski hlapec Peter Furlan in da se nahaja v bolnišnici v Trziču. Naš poročevalec je šel torej v Trzič. Oglasil se je tam v bolnišnici in vprašal po Petru Furlanu. A tam so mu povedali, da je Furlan včeraj v jutro zapustil ondotno bolnišnico in da se je podal v bolnišnico v Trst.

Zločinec je ponujal svoji žrtvi žganje.

Ker ni mogel v Trziču ničesar izvedeti, je šel naš poročevalec v Devin. Vstavljal se je v gostilni gospoda Plesa in tam je marsikaj izvedel. Izvedel je najprej da je bil Peter Furlan v službi kakor mlinski hlapec pri svojem svaku Petru Rojcu, ki ima v najemu mlin »Pietra rossa« (pri rdeči steni), ki je last devinske grajščine princov Hohenlohe. Peter Furlan je vsaki dan vozil moko v Devin, v Nabrežino, v sv. Križ in celo na Prosek. Isti dan, to je bilo namreč v terek, je peljal moko v sv. Križ. Preko Devina se je s praznim vozom vračal okoli 7. ure in četrt zvečer. In tedaj je že bil z njim na vozu oni človek, ki ga je potem skušal vmoriti. Furlan je bil vstavljal pred gostilno gospoda Plesa, pustil je bil konja z vozom na cesti a on je z onim človekom vstopil v gostilno, ali prav za prav, sta stopila v prodajalno gospoda Plesa, ki je tik gostilne. V prodajalni si je dal oni človek prinesiti kozareček žganja in je rekel tudi Furlanu, naj ga spiže kozareček, češ, da plača on. Furlan pa ni hotel piti. No, malo za tem sta se odpeljala dalje. In po močnik, ki je v prodajalni gospoda Plesa, nam je onega človeka precej natančno opisal. Bil da je mlad človek, moral da je imeti kakih 20 let, ali malo več. Na sebi da je imel dolgo črno suknjo, a na glavi črn mehak klub, vtisnjen na sredi po dolgem; imel da je belo srajco z ovratnikom navzdol in rdečo ovratnico z belimi pikicami, a na prsih je imel šopek cvetlic. Postave je bil srednje in srednje životen. Govoril je pa slovenski.

Zločinčovo pismo v Trst.

A sedaj nekaj drugega. Dočim je naš poročevalec sedel v gostilni gospoda Plesa in si zapisoval gori povedane okolnosti, je prišel v gostilno 42 letni Matija Brezigar, ki je že več let v službi v Devinu kakor postiljon. In Matija Brezigar je našemu poročevalcu povedal nastopno:

On, Matija Brezigar, je odpeljal pošto iz Devina proti Nabrežini okoli 4. ure popoldne — to je bilo v terek, dne 28. t. m. — blizu gostilne Caligaris ga je vstavljal neki mlad človek in mu dal pismo, proseč ga, naj on ono pismo odda na pošto v Nabrežini. Na pismu ni bilo niti znamke in ni mladi človek mu je dal 10 stotink in ga prosil, naj on vkupi znamko in jo pritise na pismo. Brezigar je bil zagodrnjal, češ: še znamko ti bom kupoval in jo lepil na pismo. Vendar je pa pismo vzel in onemu človeku obljubil, da je bo oddal na pošto v Nabrežini. Vendar je bil pa Brezigar pozabil to storiti. Okoli 6. ure zvečer, ko se je Brezigar vračal z Nabrežine v Devin, je pa mej Sesljanom in Devinom videl na cesti zopet onega človeka. Ker se ni maral z njim razgovarjati, je Brezigar pogljal svojo kobilo hitreje in tako je zdiral mimo njega. Ko je Brezigar prišel v Devin, je razpregel in odpravil svoj posel. Na to je šel domov večerjat. Po večerji je pa šel tudi on na »frakel« žganja v prodajalno gospoda Plesa. In glej, ko je bil on tam nekaj časa, sta prišla v prodajalno za njim Peter Furlan in oni mladi človek, ki je bil njemu izročil pismo, da bi je oddal na pošto v Nabrežini. In še le tedaj se je Brezigar spomnil na ono pismo. Tudi on, Brezigar je povedal

našemu poročevalcu, da je oni mladi človek, govore slovenski ponudil Petru Furlanu, naj na njegov račun pije žganje ali pa vino, in da je Peter Furlan to ponudbo odklonil. Za tem je bil šel Brezigar domov, pogledal pismo in prečital naslov. Pismo je bilo naslovljeno neki ženski v Trst. No, naslednje jutro, namreč v sredo, ko je zopet pripeljal pošto iz Devina v Nabrežino, je Brezigar v Nabrežini oddal ono pismo na pošto. Ni pa Brezigar tedaj še ničesar vedel o zločinskem napadu, izvršenem prejšnji večer na voznika Petra Furlana. Zvedel je o tem napadu šele po popoldne, in zvečer je takoj o tem pismu obvestil orožniško postajo v Devinu in povedal tam tudi, kam da je bilo pismo naslovljeno, ker si je bil to prav dobro zapomnil.

Kje in kako je zločinec izvršil zločin.

Odhajaje iz Devina, sta šla Furlan in oni človek z vozom proti Trziču, ker se nahaja mlin nekje mej Trzičem in Devinom, in sicer blizu Jamelj, kamor vodi neka stranska pot. Zdi se, da sta sedela oba na kozlu. Ko sta prišla do viadukta južne železnice mej Devinom in Trzičem, je pa zločinec vstrelil dvakrat na Furlana. Streljal je nanj od zadel: s prvim strelom ga sploh ni zadel, a z drugim ga je zadel pod desno lopatico (kost na hrbtu pod ramo). Furlanova konja sta se valed strelav splašila in začela dirjati; obenem je bilo pa čuti ropot nekega drugega voza, ki je šel nekoliko sto metrov pred Furlanovim vozom. Zločinec bi bil najbrže še streljal na Furlana in bi ga bil gotovo tudi končal, a zbal se je najbrže drdnjaja onega voza in popustil je svojo žrtev ter pobegnil. Pripoveduje se sedaj, da so se orožniki, ki so bili takoj obveščeni o dogodku, nemudoma podali lovit zločince in da so ga imeli že skoraj v rokah, a da se mu je vendar posrečilo, da jim je všel.

Čudno naključje: druga nesreča v mlinu.

V mlinu Petra Rojca »pri rdeči steni« je bil pa še drugi starejši hlapec: mož kakih petdesetih ali še več let. Istega dne, to je v terek na večer je šel ta hlapec po neki stvari. A nesreča, ki nikdar ne počiva, je hotela, da je ta hlapec padel z lestve in si zlomil nogo. Poslali so takoj po izvoščeka Mihaela Radetiča, da bi on hlapca se zlomljeno nogo prepeljal v bolnišnico v Trzič. In glej čudnega naključja: ko je šel Mihael Radetič proti mlinu po starejšega hlapca, je srečal voz z ranjenim Furlanom, in sicer le nekaj minut potem, ko je bil zločinec ranil Furlana. In Radetič je najprej odpeljal v bolnišnico v Trzič Furlana in potem je šel še po starejšega hlapca.

Kdo je zločinec?

Ostajalo je našemu poročevalcu, da izve še kdo da je bil oni človek, ki je streljal na Furlana, in pa če se sploh more pripisovati istemu zločincu prejšnje vmore treh kočijažev: Praznika dne 9. julija m. l., Mohoroviča dne 15. julija m. l. in Lovrenca Vidav dne 15. decembra m. l. No, od gotovo popolnoma dobro informirane osebe je naš poročevalec izvedel, da se ve za gotovo kdo da je zločinec, ki je streljal na Petra Furlana. Zločinec je čevljar Avgust Semulič, doma iz Brestovice na Krasu in tam rojen leta 1888. Torej ima komaj, ali pa še ni splohl 20 let. V Brestovici ima mater. V terek večer, po izvršenem poskusu umora na osebi Petra Furlana, je Avgust Semulič prišel ob 10. uri domov v Brestovico k svoji materi. Tam je prenočil. V sredo v jutro je pa rano vstal in ob 4. uri zjutraj je že odšel iz Brestovice. Odhajaje je pa pozdravil svojo mater rekši: »Zbogom, mati! Najbrže me vidite danes zadnjič, in tudi Brestovica me morda ne bo videla nikdar več!« In na to je odšel.

Iz raznih drugih dejstev se pa da sklepati, da je Semulič tudi morilec kočijažev Praznika, Mohoroviča in Lovrenca Vidav.

Najprej način zločina: zločinec si izbere žrtev, ne da bi vedel ima li človek, ki ga hoče on vmeriti, kaj denarja pri sebi; zločinec vmeri svojo žrtev streljaje nanjo z revolverjem — in zločinec strelja na svojo žrtev od zadenj. Poleg tega vstrelji zločinec na vsako svojih žrtev dvakrat. Dalje odgovarja opis zunanosti Avgusta Semuliča zunanosti morilca pokojnega Mohoroviča in zunanosti pokojnega Lovrenca Vidav, kakor so to zunanost opisale osebe, ki so morilca videle v kočiji pok. Mohoroviča oziroma v kočiji pok. Lovrenca Vidav. Poleg vsega tega je pa še dejstvo, da je bil Semulič po vmeru prvega kočijaža, namreč Praznika, tri dni doma v Brestovici pri svoji materi.

Semulič je, kakor že rečeno čevljar. Delal je v veži hiše št. 27 v ulici della Ferriera, a stanoval je v I. nadstropju iste hiše. V kolikor smo mogli zvedeti stanuje istotam, ali pa v neki bližnji hiši tudi eden njegovih bratov. Naš poročevalec je govoril tudi se Semuličevu ljubici, kateri je bilo naslovljeno pismo, ki je je bil Semulič dal postiljonu Matiji Brezigarju. Njegova ljubica, ki služi tu v Trstu, je 20 letna Terezija F. doma iz Jelšan. Revica je vsa preplašena. Povedala je našemu poročevalcu, da pozna Semuliča komaj eno leto. Ona trdi, da ni nikdar posebno marala zanj. Vendar ni mogla sumiti, da bi bil on zmožen takega zločina. Z njo da je bil Semulič sploh vedno dober in priazen.

Furlana ni v bolnišnici v Trstu.

Vrnivši se v Trst, je šel naš poročevalec v mestno bolnišnico in tam vprašal po Petru Furlanu, da bi govoril z njim in zvedel od njega samega, kako je zločinec izvršil napad nanj. A v bolnišnici so mu zatrdili, da Furlan ni prišel v Trst v bolnišnico. No, na policiji je pozneje naš poročevalec izvedel, da je šel Furlan domov. Doma je pa Furlan iz Dornberga.

Morilec je bil včeraj v Barkovljah in je pred 14 dnevi tam iskal zopetne žrtve.

Iz Barkovelj nam pa poročajo sledeče: Pred kakimi štirinajstimi dnevi je bil Josip Stare v krčmi gospoda Antona Ščuka, ki je na prosekhi cesti nad Barkovljami. Josip Stare je mož petdesetih let ter ima mnogobrojno družino. Ima lastno hišico blizu Starčeve gostilne nad Barkovljami, ima tudi lastnega konja in lasten koleselj ter prevaža ljudi kakor izvošček. Ko je bil torej Josip Stare pred 14 dnevi v krčmi gospoda Antona Ščuka, je bil prišel k njemu neki mlad človek, ter ga prosil naj bi ga peljal se svojim koleselnom na Kontovelj. Josip Stare, ki se mu je mladenič zdel sumljiv, mu je pa dejal, da ne vpreže več, ker je konja že spravil v hlev in ker je konj truden in potreben počitka. Oni mladenič je bil na to odšel. A čez malo časa se je zopet povrnil v krčmo in zopet skušal Starca pregovoriti. Govoril je se Starcem italijanski v trž. narečju. Rekel mu je, da mu plača za vožnjo, kolikor bo zahteval, ker da mora na Kontovelj. Če bi bil sam, da bi sicer šel peš, a da je z njim neka gospodična, ki da je trudna in da zato potrebuje koleselj. No, Stare mu je zopet dejal, da on ne vpreže več svojega konja in mu velel, naj poišče drugega izvoščeka.

Bil je pa tedaj v krčmi gospoda Antona Ščuka tudi 32-letni klavec prešičev Štefan Krečič, ki je doma iz Barkovelj a stanuje na Kontovelju. In ta je tedaj pristopil k onemu mlademu človeku in mu velel: „Ej, saperlot, jaz pa hočem videti, kje da imate to vašo gospodično!“ To reki je šel Krečič proti vratom. A še predno je Krečič prišel do vrat, je bil oni mladi človek že na ulici in tam jo je urnih nog pobrisal proti Trstu, oziroma proti takozvani „Starigori“, kakor tam nazivljajo kraj, ki je le nekaj korakov daleč od krčme Antona Ščuka. Tam je pa skočil preko zidu in se izgubil v gošči. Krečič, ki je letel za njim, si pa ni upal skočiti preko istega zidu in tako se mu je oni sumljiv človek izgubil. — Zakaj je oni človek bežal, če ni imel nobenega zločinskega namena? —

Gospod Anton Ščuka trdi, da je bil ravno isti mladenič nekaj dni po vmeru drugega kočijaža, namreč Mohoroviča, v njegovi krčmi. A najvažneje je to, da je bil oni mladi sumljivi človek v krčmi gospoda Ščuka tudi včeraj popoldne. Takoj ko ga je zapazil, se je gospod Ščuka spomnil na dogodek pred 14 dnevi, ki smo ga zgoraj opisali. Ker je pa gosp. Ščuka čital v včerajšnji številki „Edinosti“ o napadu na četrtega kočijaža, je onega mladega človeka pogledal natančneje in zapazil, da njegova zunanost odgovarja popolnoma človeku, ki so ga razni očividci podali o morilcu kočijažev Mohoroviča in Lovrenca Vidav. In tako na to je g. Ščuka poslal nekoga na redarstveno stražnico v Barkovljah, da tam obvesti o prisotnosti sumljivega človeka. Kmalu je pa oni mladi človek zapazil neko nenavadno gibanje v krčmi in zopet je je nemudoma popihal, in sicer po ravno isti poti, kakor pred štirinajstimi dnevi. Le nekoliko minut po njegovem odhodu je pa prišel redarstveni nadzornik z vsem svojim osebjem (ki seveda ni dovolj številno) in takoj so redarji hiteli na vse izhode iz Barkovelj, a — vsaj do noči — niso zasledili vbeglega sumljivega človeka. Niti finančni stražniki ga niso videli iti po cesti proti mestu.

In tako je sedaj grozni strah kočijažev postal oseba, kateri so ve za ime, za priimek, za starost, za domovino, za poklic in še

mного drugega. Sedaj se vsaj ve, kdo da je, dočim se dosedaj ni vedelo sploh ničesar, dočim je bil dosedaj ta morilec nekaj fantastičnega in zato tudi nekaj toliko bolj strašnega, groznega. Sedaj, na podlagi teh točnih, jasnih podatkov, kakor so ime, priimek in drugi, bo oblasti neizrekljivo lažje ga slednjič vendar dobiti v pest in ga izročiti pravici v zaslužen kazni.

Društvene vesti.

Pevsko društvo „Zarja“ v Rojanu priredi v nedeljo, dne 2. februarja 1908, na občno željo II. veliki koncert z igro in plesom v dvorani „Konsumnega društva“ v Rojanu. Sodeluje vojaški orkester c. kr. pešp. št. 97. Zborovodja kapelnik gosp. H. O. Vogrič. Vprizori se veseloigra „Dobro jutro“ s petjem v 2 dejanjih. Ples do 2 popoldne. Začetek ob 4. uri popoldne. Vstopnina: h koncertu in predstavi 60 st. Sedeži 40 st. K plesu gospodje K 1, dame 40 st.

K obilni udeležbi uljudno vabi odbor. **Slovenski trgovci z jestvinami** ste uljudno vabljeni na posvetovanje, ki bo v nedeljo dne 2. febr. v prostorih „Trg. izobr. društva“, ulica S. Francisco št. 2, ob 2 in pol popoldne, kajti prihoduji terek bo občni zbor naše zadruge (konsorcija), ki ima na dnevnem redu tudi spremembo pravil in druge važne točke. Pridite vsi! — Pripravljalni odbor za združene zadeve.

Vsiužbenci c. kr. priv. južne in c. kr. državne železnice (prosta luka) priredijo v soboto 1. prih. m. v dverani „Konsumnega društva“ v Rojanu plesni venček. Z ganljivo pieteto so prireditelji plesa namenili čisti dobiček družini vrlega pok. premikača Rustja. Vstopnina za gospode 1 K, za dame 40 v. — Z ozirom na blagi namen se je nadejati velike udeležbe.

Novi odbor društva „Narodni dom“ bo imel danes zvečer ob 7. uri v pisarni g. dr. a Slavika svojo prvo sejo, da se konstituira in da razpravlja o drugih važnih stvareh. Gg. odborniki in njih namestniki so nujno naprošeni, da se vsi udeležijo te seje.

Naše gledališče.

Nedeljsa popoldanska predstava uspele burke „On in njegova sestra“ bo imela tudi znak neke svečanosti. Na sobotni veliki planinski ples pride namreč, kakor znano, od zunaj veliko gostov, ki ostanejo tu še v nedeljo in gotovo ne zamudijo te prilike, da obiščejo tudi našo Talijo, ki mi jo milim gostom predstavimo z netajenim ponosom.

Nar. delav. organizacija

Shod, ki je bil prejšno nedeljo preložen, se bo vršil to nedeljo t. je 2. februarja na Kontovelju, v prostorih „društvene gostilne“. — Tovariši, somišljeniki, v nedeljo vsi na Kontovelj.

Darovi.

Za veliki planinski ples so darovali: Gosp. Karol Šiškovski posestnik in trgovec v Črnomkulu en flaškon črnikaškega moškata, gosp. Tomo Cossovich, brodovlastnik v Trstu 10 K, gospa Janja Štolfa iz Sežane 1 torto in 2 buteljki istrskega penecnega refoska, g. čna Emy Gorup na Opčinah 10 K, gospa Marija dr. Wilfanova 5 K, gospa Ema Bartelj 3 buteljke refoska, gosp. Martin Kerže, trgovec v Trstu 5 K.

G. Ivan Marušič trg. v Trstu dva salama, dr. Matej Pretner odvetnik v Trstu 40 K za cvetlice, g. A. Jakli iz Rupe 10 buteljke belega vina.

Nadalnje darove, tudi jedade (delikatese in slaščice itd.) in pijače sprejema za damski odbor gospa Roža dr. Gregorinova (Narodni dom, ulica Giorgio Galatti, 18, II).

Ker nas loči od planinskega plesa le še en dan, se vljudno prosi, da se požurijo vsi oni, ki mislijo kaj darovati ter tako pripomoči do materijalnega uspeha podpore potrebni Tržaški podružnici S. P. D.

Tamburaškemu odseku pev. društva „Kolo“ je darovala gospodična Anica Žager 10 kron. Hvala!

Loterijske številke izžrebane dne 29. januarja:
Brno 47 19 41 24 44
Inomost 42 4 69 55 70

Koledar in vreme. — Danes: Peter Nolasco sp. — Jutri: Ignacij škof. — Temperatura včeraj ob 2 uri popoldne + 7° Cels. — Vreme včeraj: oblačno, veter.

Vremenska napoved za Primorsko: Spremenljivo in deževno. Južni veter. Temperatura mila. Počasno zboljšanje.

Vesti iz Goriške.

Roditeljski sestanek v Poyirju. V nedeljo 26. prosinca je priredilo učiteljstvo tukajšnje šole tretji roditeljski sestanek v tej zimi. Drugi sestanek je bil 29. decembra ter se ga je udeležilo poleg mnogih očetov tudi 25 mater.

Na tem sestanku je predaval g. nadučitelj Milan Volkov v izbranih besedah o redu. G. župnik Josip Novak pa je govoril o verski vzgoji. Ker je čas prehitro potekal, odločil je nadaljevanje za tretji večer, ki se je — kakor omenjeno — vršil dne 26. t. m.

Čitajte in širite „Edinost“.

Delavsko, obrtn., konsum. in gospodar. društvo

„JADRAN“

registrovana zadruga z omeje. poreštvom

ulica San Marco 17

vabi svoje ude na

redni občni zbor

ki se bo vršil

v soboto 15. febr. 1908 ob 8. zvečer

v društveni sobi.

DNEVNI RED:

I. Odobrenje društvenih računov.

II. Raznotherosti.

K obilni udeležbi uljudno vabi ODBOR.

: Pohoštvo :

od navadne do najfineje vrste

po najnižjih cenah

v novi slovenski trgovini

PETER JERAJ

Trst, via Vincenzo Bellini 13

vogal ulice sv. Katerina.

Prilika!

v podajalnici izgotovljenih oblek in krojačinci

M. FARCHI, Trst

ul. Giacinto Gallina št. 8 (Prej v ul. delle Legna)

prodaja oblek, površnikov, paletot in blač

Najfineje blago.

Cene čudovito nizke!

Pozor na
:: naslov!

TOVARNA POHIŠTVA

Aleksand. Levi Minzi

Trst — ulica della Česa št. 46.

Zaloge:

Piazza Rosario št. 1.

Ulica Lazzaretto vecchio št. 36.

Trajna zaloga pohištva:

ulica della Sanità št. 14.

Pisarna:

ulica Lazzaretto vecchio št. 36.

Katalogi, načrti in proračuni na zahtevo.

Telefon: 6-70; 16-58. (Za informacije vprašati 6-70).

Skladišče izgotovljenih oblek in izdelanih kosov za ženske obleke

A. Fonda, Trst

31 — ulica Barriera vecchia — 31

SLOVENC! ne zamudite obiskati skladišče, kjer najdete blago po jako nizkih cenah.

Parobrodna družba

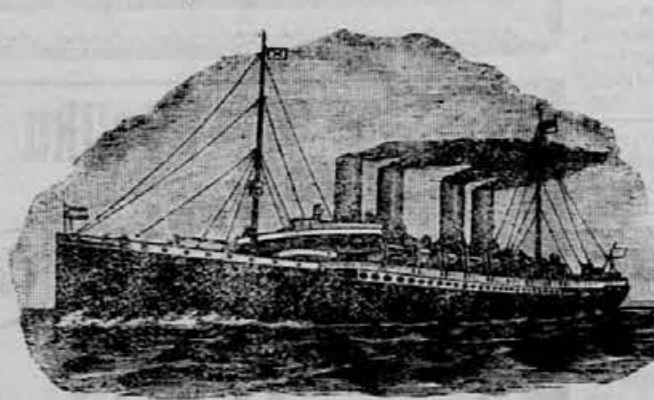
Severno-nemški Lloyd-Bremen

:: (NORDDEUTSCHER LLOYD -- BREMEN) ::

Redne parobrodne črte iz Bremena v New York, Baltimore, Galveston, Buenos Aires, kakor tudi po pristaniščih južno Azije, Avstralije itd. itd.

Parobrodi nemškega severnega Lloydja

178 velikanskih brzih parnikov, z dvema jakoma za transoceanske vožnje, od katerih 30 s 15.000 ton.; 11 velikih parobrodov za prevažanje blaga; 2 velika parnika za vožnje; 37 velikih parnikov za vožnje po evropskih morjih; 11 velikih najmodernejših parnikov v delu; 201 manjših parobrodov. Vsega skupaj 440 parnikov, od katerih 172 brzih, opremljeni z modernim komfortom, ki preplovejo ocean v 5-6 dneh.

470 agencij v prvih svetovnih pristaniščih. Cene nizke, hrana dobra

Za informacije in pojasnila obrniti se na

F. STUMPE

Glavni zastopnik v Trstu
Piazza Giuseppina

TELEFON št. 20-68.

G. učitelj Anton Mervič je predaval o „laži in boju proti njej“.

V poljudni besedi je govornik pokazal navzočim razne vrste laži. Z vzgledi iz življenja je dokazal, da smo večkrat nežni deci učitelji laži. Zatem pa nam je označil tudi boj zoper laž. Pokazal je pot, ki jo mora hoditi vzgojitelj, ako hoče iztrebiti to ostudno navado iz otroških src.

Za tem je nadaljeval g. župnik svojo razpravo „o verski vzgoji“.

Seveda se je dotaknil pri tem poročilu tudi zdravstva in je dokazal navzočim, kako pogubno je, če stariši ne skrbijo za zdravje otrok tudi pred porodom. Povdarjal je važnost zakona ter svaril mladino pred nepremišljenimi zvezami. Naj ne odločata samo lepo lice in debela mošnja; ampak zdravje ter vzorno krščansko življenje bodi prvo in zadnje na izbiranju nevest in mož.

Navzoče občinstvo je pazno sledilo obema razpravama in se razšlo z zadovoljstvom.

Število mater je bilo častno; zbralo se jih je nad 30. Može pa so se nekam izgubili, da jih je le malo prišlo. Zraven pa je bilo tudi nekaj mladenk, katerim naj bi ne šli ti nauki mimo ušes. Saj leži naša bodočnost vendar v mladini.

Ob sklepu je g. nadučitelj izrekel zahvalo obema predavateljema ter se zahvalil udeležencem za vdeležbo. Obžaloval pa je, da se jih še vedno preveč izogiblje tega. Saj bi bila vdeležba lahko mnogo večja. S kakim zanimanjem so zadnjič poslušali vsi res lepo predavanje g. nadučitelja o redu! Na mnogih vzgledih je pokazal, kako je potreben red v življenju. Tudi gospod župnik je istotako lepo razpravljaj o verski vzgoji. Priznati se mora da je bilo njegovo referiranje poučno. Tako pride še marsikaj zanimivega in koristnega na vrsto. Pozivljamo stariše, naj se v obilnejšem številu udeležujejo teh sestankov. Posebno pa zimi se lahko vrše taki večeri. Puleti bo konec tega, ker začne delo na vseh koncih in krajih.

Stopili ste v vrsto drugih krajev, ki prirejajo take sestanke že več časa. Pokažite, da umete duha časa, da stopate za napredkom in emiko. Vzgojitelj.

Kraško vinogradsko društvo v Trstju bo imelo dne 9. februarja 1908 ob 3-ur popoldne svoj redni občni zbor v društvenih prostorih z dnevnem redom: poročilo društva, potrditev računskega zaključka za l. 1907, volitev načelstva in nadzorstva v smislu §§ 21. in 36., slučajnosti.

Vesti iz Istre.

Hrvatski tamburaški klub „Domoljub“ v Krku priredi dne 8. februarja velik ples v prostorih „Hrvatskega doma“ v Vrbniku. Čisti dobiček je namenjen po polovici na korist lastnega fonda, po polovici pa na korist družbe sv. Cirila in Metodija za Istro.

Glasbeno pevsko društvo „Zvezda“ v Kopru priredi dne 1. februarja svoj ples v dvorani gostilne „Pri starem kosu“. Svirali bo pomnoženi društveni tamburaški zbor pod vodstvom g. Oskarja Kureta. Začetek ob 8. uri zvečer.

Ob enem se odbor društva „Zvezda“ zahvaljuje g. Dragotinu Šiškovcu iz Crnikala za vposlani znesek kakor prispevek ustanovnika. G. Šiško je doslej prvi zunanji ud glasbenega društva „Zvezda“.

Vesti iz Kranjske.

Smrt pijanke. Marija Mav v Motniku pri Kamniku je umrla vsled preobilo zavžite pijače. Pred svojo smrtjo je bila dva meseca nepretrgoma pijana.

RAZNE VESTI.

Psi za stražo ruskega carja. — Telesna straža carja je pomnožena, pomagači so jej psi, ki so navlašč za to izučeni. Psi so izvrstni čuvaji.

Na Češkem je bilo od 1. januarja do 31. decembra 1907 prodanih 15 posestev, vpisanih v deželni desk, za skupno svoto 12.877.663 K.

MALI OGLASI.

SLOVENKA vešča šivanju, išče mesto dvor-kinje pri slovenski obojeli. — Evgenija Rižal, via Paolo Diacono št. 5, vrata 4. 136

Kdo kupuje in po kateri ceni plačuje vsak teden po 300 do 1000 poslanih jajc? Tudi kuretnino, maslo in suhe jedilne gobe? Naslov: A. Helbl, post. restante, Slov. Bistrica, Stajersko. 139

Praktikantinja inteligentna in izurjena, s poznavanjem slovenskega jezika, katera ima volje za delo in želi napredovati, dobi takoj stalno službo v pisarni. Zahteva se najprvo pridnost. Ne-inteligentne, ne-izučene (brez vsake šole) in leno so izključene. Ponudbe pisemno pod „PRIDNOST“, ali ustneno od pol-ene do ene popoldne na „Inseratni oddelek Edinosti“. 187

Kraški teran od 56 litrov naprej prodaja Jakob Lavrenčič, Godnje št. 4, pošta Dutovlje. 128

Radi preselitve proda se zaloga in prodaja vina in likerjev, ul. Concordia št. 19. 134

Deklica ali dečko, ki ima primerno izobrazbo in ki želi se pridružiti trgovsko stroko, naj se obrne na S. M. S. 20, post restante Ajdovščina. 133

Prodajo se moške obleke na obroke, plačilo vsaki teden ali na mesec. Via Caserma 12, I. nad. 122

MLAD državni uslužbenec, 1500 kron letne plače se želi spoznati s prsteno gospodično do 20 let staro z nekaj dote, če mogoče s fotografijo, katera se vrne. Ponudbe pod „Tajnost“ do 31. januarja, Poste restante, glavna pošta, Trst. 131

St. 134/08

Razpis službe.

Podpisano županstvo razpisuje službo občinskega redarja v občini Komen, ki je zajedno tudi občinski obhodnik. Plača po dogovoru. Prošnje je vložiti na županstvo do vstevno 9. februarja 1908.

Županstvo občine Komen

dne 27. januarja 1908

Župan J. VOLČIČ l. r.

Zaloga svežega in kuhanega masla

iz hribov Kranjskih in Štajerskih

ulica Caserma 13 **IVAN SUBAN**

Trgovina z manufakturnim blagom

ANTON SANZIN pok. Frana - Trst, Barriera vecchia št. 11

VELIKA IZBERA iz barvanega fuštanja za srajce in obleke, pletenine, kravate moderci in razne potrebščine; srajce za moške bele, barvane in fuštanjaste. Ovratniki ovratnice zimске maje za ženske in moške in konfekcionirano blagda za delavce.

Tvrdba z lesom

EMILIO SEGRÉ

v Trstu

je odprla sledeče podružnice: Riva Pescatori št. 8 (vogal ulice Annunziata) in Ulica Scorzeria št. 14 (vogal ulice Parini) kjer se dobi bogata izbira

koroškega lesa po konkurenčnih cenah.

Tržaška posojilnica in hranilnica

Piazza della Caserma št. 2 v lastni palači

(Vhod po glavnih stopnicah) TELEFON 952

ima na razpolago

Jekleno varnostno celico

ki je varna proti vlamu in proti požaru, v kateri so shrambice, ki se oddajajo strankam v najem in sicer:

za celo leto	kron 30
pol leta	20
četrt	12
za en mesec	6

Shrambice so 24 cm visoke, 21 cm široke, 48 cm globoke.

Shrambice ne more nihče drugi odpreti kakor stranke, ki same osebo shranijo in zaprejo svoje stvari, katerih ni treba prijaviti.

Oddaja branilne pušice, katere se priporoča posebno starišem, da na ta najnovejši in najuspešnejši način navajajo štediti svojo deco. Nadaljna pojasnila daje zavod ob uradnih urah.

Pohištvo solidno in elegantno po zmernih cenah **Rafaele Italia** TRST — Via Malcanton 7

Velika zaloga volnenih pogrinjal

Prešitih pogrinjal lastnega izdelka

Pokrivala, perilo, trliz, plete-

nine, zavese in pre-

proge.

Specijaliteta

Volne in žime za žimnice.

Vse to se dobi pri

Josip-u Wollenigh, Trst

ulica Malcanton št. 12.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Podpisani naznanja slavnemu občinstvu Trsta in okolice, da je prevzel na svoje me dobro znano trgovino

kolonijalnega blaga

in jestvin

v ulici Giulia št. 29

ter se toplo priporoča udani

HUGO CZURDA

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Namizna vina

ISTRSKI TERAN stotink 72

PRISTNI VIŠKI OPOLO „ 80

Vis facon burgundec, specijaliteta trvdke po stot. 90 liter

in v steklenicah od 30 litrov naprej.

Refošk (Izola) steklen. K 2

Asti spumante F.lli Cora „ 4

Velika izbira španskih vin.

Skladišče vina, Trst ul. SS. Martiri 11

TELEFON št. 1471

Primerna kupčija. V Rojano, blizu hiše, katere ima šest stanovanj, lepi razgled na morje in v-č od 200 klafter obdelanega zemljišča. Hlasi rentira 7%. Cena 8200 gld. Naslov: Kavarna „Un-verso“ — Trst F. Delak.

Andrej Gulič

Trst, ulica Farneto št. 12

vogal ulice Gelsi

Skladišče pohištva in tapetarji

lastnega izdelka

SPECIJALITETA: Popolne sobe svetle ali temne, posamezni komadi vsake vrste z zalogo stolic, obešal in divanov vsake vrste in velikosti

Preskrbi se popolno opravo za prenočišča

po jako zmernih cenah in s skrbno vožnjo.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Hotel Balkan

70 sob, elektr. razsvetljava, lift, kopelji
Cene zmerno. Počakaj & hōgl.

Hotel Balkan